

Roman
Ernesta Ružiča
Predor pod
Hortobágyem
STR. 2

Sploj mi je nej
žau, ka sem v
Varaš prišla
STR. 4

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 22. novembra 2012 ☼ Leto XXII, št. 47

5 let slovenskih meš v Monoštri

PREJKDATI MATERNO REJČ KAK VELKI ZAKLAD

»Pred petimi lejtami ste prišli k nam na púšpekijo v Murski Soboti in prosili takratnoga púšpeka, ka bi radi meli, kak majo na Gorenjom Seniki pa v Števanovci, mejsečno gnauk slovensko mešo. Škof je mene proso, naj koordiniram tau dejavnost. Največkrat sva služila sveto mešo v varaškej cerkvi Lojze Kozar, ml. ali jaz sam,« je pravo na začetki prédge pri sveti meši v Varaši 18. novembra generalni vikar (púspöki helynök) soboške škofije Franc Režonja pa tak gučo tadale. »Prav je, da núcamo domanjo rejč v cerkvi, da se ohrani zavest naši babic pa dejdekov túdi v cerkvi. Vaša naloga je prejkdati materno rejč kak velki kinč (zaklad) vašim mlajšom túdi v molitvaj, túdi v cerkvi.«

Varaška cerkev se je na oblejtnici lepau napunila, nejso samo tisti prišli, steri so ponavadi na vsakšo tretjo nedelo v mejseci vórno ojdli k meši, liki prišli so členi Drúštva porabski slovenski penzionistov iz vsej vesnic Porabja tó, steri so prav na te den meli svojo slejdnjo srečanje v tom leti pa so se tak odlaučili, ka do svojo srečanje začnili s svetov mešov. Prva slovenska sveta meša je bila v varaškej cerkvi Marijinoga vnebovzetja pred petimi lejtami prav na te den kak letos, 18. novembra. Dapa nej je samo tau bilau gnako, liki vsebina (tartalom) prédge tó. (Po zdajšnjoj meši sem ziskala, ka smo v naši novinaj pisali o prvoj slovenskoj meši.) Ti-

Mešo ob peti obletnici je darívo generalni vikar Franc Režonja

Cerkev Marijinoga vnebovzetja se je napunila

sto mešo je služo odranski dekan Lojze Kozar, steri je etak gučo: »Cerkveno nauvo leto se začne s pripravami na Božič, gnešnji den je pa leko začetek nauvoga leta za (varaške) Slovence. Je zgodovinski den, gda so se odlaučili, ka ščejo očuvati tisto, ka so dobili od starišov, stari starišov pa od Boga, materno rejč. S tejm spunjavajo željo pokojnoga gorenjeseničkoga župnika Janoša Kùhara tó, steri je v svojoj domanjoj cerkvi dau napisati psalm: Hvalite gospoda vsi narodi! Če se li da, v svojoj maternoj rejči.«

Za slovenske meše so se pred petimi lejtami odlaučili členi Slovenske samouprave Monošter-Slovenska ves. Erika Kòleš Kiss pa Iluška Bartakovič sta največ napravile za tau, ka bi se želja po mešaj v domanjoj slovenskoj rejči spunila. Onadvej sta bile pri skurok vsakšoj meši, ranč tak kak Marija Trifusz, dugoletna zborovodja seničkoga zbora, stera je vküppobrala ženske iz Slovenske vesi pa Varaša, pa z njimi spejva pri vsakšoj meši. Generalni vikar Franc Režonja se njim je ejkstra zahvalo, ranč tak varaškomi župniki Ferenci Rimfeldi, steri je tistoga ipa tó podprl tau pobudo (kezdeményezés).

Če rejsan je bila na tau nedelo varaška cerkev puna, človek je emo občútek, ka nika fali. Falili so mladi pa mlajši, pauleg babic pa dejdekov bi mogli sejdeti vnuki, sterim bi se »zaklad« (kincs) leko prejkda. Ovak se rejsan zgibi.

Marijana Sukič

Slovenski poslanci obiskali tudi Porabje

Predstavniki državnoborske skupine prijateljstva z Madžarsko, poslanci *László Göncz* (poslanec madžarske skupnosti), *Jasmina Opec* (Slovenska ljudska stranka), *Saša Kos* (Pozitivna Slovenija) in sekretarka skupine *Milojka Nemanič* so 13. novembra obiskali Lendavo in Porabje, 14. pa so se srečali še s poslanci skupine prijateljstva s Slovenijo v Budimpešti.

Slovenski poslanci so se na Madžarskem najprej ustavili na Gornjem Seniku. Na DOŠ Jožefa Košiča so se pogovarjali predvsem o šolski problematiki. V Monoštru so se pogovori nadaljevali v

Slovenska delegacija v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru, (z leve) poslanci Saša Kos, László Göncz in Jasmina Opec ter sekretarka skupine Milojka Nemanič

Slovenskem kulturnem in informativnem centru, kjer so se srečali s predsednikoma krovnih organizacij, Jožetom Hirnčkom (ZSM) in Martinom Ropošem (DSS), z vodjo Razvojne agencije Slovenska krajina Andrejo Kovač in glavno urednico Porabja Marijano Sukič. Predstavniki slovenske skupnosti na Madžarskem so poslance seznanili z aktualnim položajem na področju šolstva, narodnostnih samouprav, informiranja in verskega življenja.

»Na področju slovensko-madžarske bilaterale je tudi zaščita manj-

Predsednika krovnih organizacij, Jože Hirnčok in Martin Ropoš, ter urednica Porabja Marijana Sukič

šinskih skupnosti pomembna naloga, zato se informiramo o najbolj aktualnih zadevah. Prvi dan smo namenili informacijam prekmurske madžarske skupnosti in težavam ter problemom Porabskih Slovencev, da bomo lahko iz prve roke poročali o stanju in opozarjali na morebitne težave,« je po srečanju s predstavniki Porabskih Slovencev povedal László Göncz, ki je menil, da je največji problem porabskih slovenskih institucij še zmeraj nepopolno sistemsko finansiranje, kajti le-te so do neke mere še zmeraj odvisne od razpisov in t. i. dodatnih in enkratnih podpor.

Štajerski Slovenci

VELIKO ZANIMANJE ZA UČENJE SLOVENSKEGA JEZIKA

Podatki, ki zadnja leta prihajajo z deželnega šolskega urada v Gradcu o številu prijavljenih k pouku slovenskega jezika na avstrijskem Štajerskem, so več kot ugodni in razveseljivi. Trije primeri za uvod: leta 2004 je bilo pri različnih oblikah slovenskega pouka 199 mladih, v šolskem letu 2009/2010 že 366 učenk in učencev in v tekočem šolskem letu 458 učencev in dijakov.

Pouk slovenskega jezika na Štajerskem je nekaj posebnega tudi zaradi razmer med slovensko manjšino v tej avstrijski zvezni deželi. In sicer zato, ker Slovenci na Štajerskem nimajo narodnostnih ali dvojezičnih osnovnih šol, čeprav jim po 7. členu Avstrijske državne pogodbe pripadajo enako kot Slovincem na Koroškem in Hrvaatom na Gradiščanskem, marveč se mladi ali v njihovem imenu starši, odločajo za učenje slovenščine kot jezika sosedov. Zato je slovenski pouk organiziran drugače, ponekod še na povsem prostovoljni osnovi in po tem, ko se konča pouk po urniku, vse več šol pa vključuje slovenščino kot obvezni izbirni predmet. Pomeni, da učenje slovenščine ni privesek siceršnjemu pouku, ampak sestavni del učno-vzgojnega procesa, s čimer je le-ta pridobil na kakovosti ali rečeno preprosteje, mladi se naučijo več in bolje spoznajo jezik sosedov.

Dobri dve desetletji je za zgled ljudska šola v Arnfeldu/Arnežu v okraju Lipnica, kjer je že pred dvajsetimi leti pouk slovenskega jezika obiskovalo 76 učenk in učencev, vmes največ 96 in v tem šolskem letu 46. Šola zelo dobro sodeluje s Slovenijo, kar tudi prispeva k boljšemu pouku. Zanimiv je podatek iz višje zvezne šole za gozdarstvo, kjer je pri pouku slovenskega jezika v tem šolskem letu kar 40 dijakov. Veliko zanimanje za učenje slovenščine je tudi v okraju Radgona, kar ni presenetljivo, saj v okoliških krajih kot so Gorica, Potrna, Žetinci in drugi, živi največ slovensko govorečih prebivalcev Štajerske, kot je uradna terminologija pri popisu prebivalcev, ko se izogibajo besedi *manjšina*, čeprav ne več tako dosledno kot pred desetletji.

Več dejavnikov je, ki vplivajo na

odločitev za učenje slovenščine kot jezika sosedov. Predsednica Kulturnega društva člen 7, mag. Suzanne Weitlaner pravi, da po njenem Avstrijci vidijo Slovenijo zelo pozitivno. Slovenija je privla-

čujoča Slovenci. Komaj deset let je od tedaj, ko so na prireditve, ki so skoraj vedno dvojezične, začeli prihajati lokalni in regionalni politiki in deželni politiki iz Gradca, medtem ko sta Potrna

Na gimnaziji v Radgoni/Bad Radkersburgu je letos iz slovenskega jezika maturirala prva generacija dijakov, ki jih poučuje tudi mag. Norma Bale iz Gornje Radgone.

na za avstrijske turiste, Maribor je blizu Gradca in njegovih prebivalcev, kar dosti Slovencev govori nemško, Avstrijci ne spravijo skupaj treh slovenskih besed, zato se nekateri starejši Štajerci začenejo učiti slovenski jezik, zopet drugi zaradi navezovanja poslovnih stikov s slovenskimi partnerji. »Kar je za nas še posebej pomembno, je oziranje k dolgoletni skupni zgodovini in iskanje in najdenje slovenskih korenin,« poudarja Suzanne Weitlaner, ko našteva razloge za tako veliko zanimanje za učenje slovenskega jezika. Za zdaj ostaja odprto vprašanje, kdaj bi Štajerski Slovenci - lahko - dobili prvo narodnostno, dvo- ali večjezično šolo. Tu so mnenja zelo zelo deljena, celo nasprotujoča si, in sicer so na eni strani zagovorniki dosledne(jše)ga spoštovanja pravic, ki so opredeljene v 7. členu ADP, medtem ko so na drugem polu tisti, ki menijo, da politične razmere narodnostne šole še ne omogočajo, če pa bi jo že imeli, potlej bi se število učencev slovenskega pouka zelo zmanjšalo. Morda je ta spoznanja marsikomu težko razumeti, posebno tistim, ki poznajo razmere med Slovenci na Koroškem in Hrvaatom na Gradiščanskem, vendar niso seznanjeni s tem, s kako majhnimi koraki in celo z občasnim stopicanjem na mestu se s prizadevanji Kulturnega društva člen 7 in Pavlovo hišo v Potrni

s Štajerskimi Slovenci in Dunaj z zvezno vlado še daleč drug od drugega, čeprav ne povsem, kajti Branko Lenart je postal stalni član narodnostnega sosveta pri zvezni vladi. Čeprav je imenovanje stalnega člana šlo mimo javnosti, ima dejanje velik pomen, kajti s tem so se Štajerski Slovenci izenačili z ostalimi manjšinami. Zdaj je težko reči, da so Štajerski Slovenci v ADP pomotoma, kot so dolgo zatrjevali na deželni ravni v Gradcu.

Ob tako prepletenih razmerjih je zelo verjetno - za zdaj - da ostane pouk oziroma natančneje rečeno za večino šol, učenje slovenskega jezika tako kot je, narodnostne oziroma dvojezične šole pridejo na vrsto kdaj pozneje. Pomembno je, da dopolnilni pouk ali pouk jezika sosedov ustrezno podpira Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu; da imajo učiteljice in učitelji možnost sprotnega izobraževanja in da pri razreševanju problematike sodelujejo tudi Koroški Slovenci s številnimi strokovnjaki in dolgoletnimi izkušnjami na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja. Sodelovanja med Koroškimi in Štajerskimi Slovenci dolgo ni bilo, zdaj poteka na več področjih, od šolstva do informiranja in v skupnih političnih dogovorih, pri slednjem ta čas pri kritičnem odnosu do sprememb Zakona o narodnostnih skupnostih v Avstriji.

ERNEST RUŽIČ

Roman Ernesta Ružiča Predor pod Hortobágyem – predstavitev v Murski Soboti

Slovenski (prekmurski) pisatelj Ernest Ružič, ki ga bralci Porabja že od začetka izhajanja časopisa poznajo kot avtorja števil-

po svoje doživlja življenjski utrip na Goričkem, vsekakor drugačnem od tistega v njegovi rodni pokrajini. Urban, ob spozna-

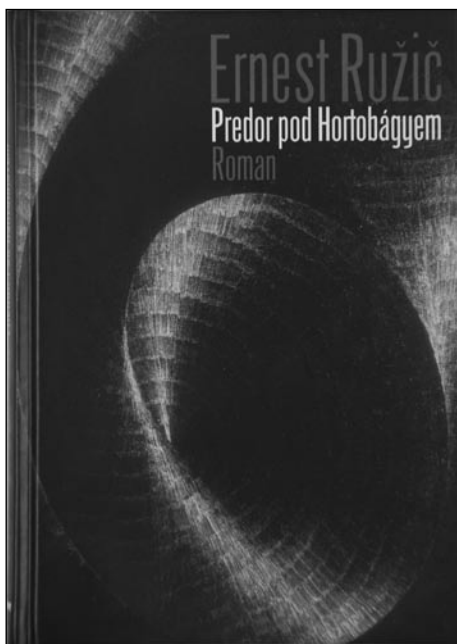

Na predstavitvi romana v Murski Soboti, (z leve) avtor Ernest Ružič, urednik Milan Vincetič in profesor Franci Just

nih prispevkov iz Porabja in matične domovine na temo življenja in položaja narodnostnih manjšin, je bralcem ponudil v branje novo knjigo – roman Predor pod Hortobágyem. Pesnik Milan Vincetič je na prvi zelo dobro obiskani predstavitvi v murskosoboški Pokrajinski in študijski knjižnici roman ocenil kot doslej najboljšo Ružičevo literarno stvaritev.

Roman je sestavljen iz dveh ločenih zgodb, v katerih pozorni bralec zazna kar nekaj stičnih točk. Prva zgodba, ki se dogaja v realnem svetu Goričkega, pritegne bralca že po nekaj prebranih straneh. Dogaja se na Goričkem, vrti pa se okrog gradnje železniškega predora v Stanjevcih. Gradnjo vodi inženir Urban, ki je po rodu Primorec, zato

vanju življenja na Goričkem, kot privlačen tujec vzbuja veliko pozornost pri domačih ženskah in dekletih, s katerimi spleta ljubezenske zveze in tudi bolj ali manj trda erotična razmerja. Med drugim ima razmerje z natararico

Cvetko, sicer ekonomist, ki mu pomaga spoznavati Goričko, z njenim očetom pa modrujeta o kmetijstvu. Urban priteljuje tudi s slikarko Anjo, Ružič pa še posebej tenkočutno opiše razmerje med Urbanom in turistično

vodnico Gajo. Urbanovo dušo najbolj vzemirajajo Gajina skrivnostna potovanja v madžarsko pusto, Hortobágy.

Druga zgodba v knjigi je fiktivna, sanjska. Opisuje notranje dogajanje v glavi Szebestyana, ki potem, ko preživi padec helikopterja, pade v komo. V zgodbi se vrstijo fantastični prizori iz Szebestyanove glave, tudi o njegovih sodelavcih na genskem inženiringu, pa o kloniranju pšenice in poskusih kloniranja novega človeka. Druga zgodba je razumljivejša in pritegne več pozornosti predvsem tistega bralca, ki je prebral Ružičev roman Erd, ki je izšel pred dvanajstimi leti. Fantazijska zgodba v Predoru pod Hortobágyem je nekakšno nadaljevanje romana Erd.

Ružič se tudi v tem romanu ni izneveril tradiciji svojih literarnih stvaritev. Poleg izmišljenih (fiktivnih) oseb, kot so Szebestyen in njegova partnerica Serena in delavci na genskem inštitutu, v njem nastopajo osebe iz realnega sveta s pravimi imeni in priimki. Na primer, nekdanji generalni konzul Slovenije v Monoštru, kitar Ferenc Király, Norma Bale, prepoznavna kustosinja Irma in ne nazadnje on sam - E.R. Peskovčan. Knigo je likovno opremil akademski slikar Sandi Črvek, tudi s podobami iz svoje serije črnih slik, kar je bila pisateljeva želja. Ružič je, kot je povedal na predstavitvi romana, velik ljubitelj črne barve in „črnih izpovedi“, kot je tudi njegova fantazijska zgodba v romanu Predor pod Hortobágyem.

Ivan Gerenčer

Trije parki pri treh sosedah – edinstveno v Evropi

V okvirih Trideželnega parka Őrség-Raab-Goričko se skriva kljub razlikam v stopnji zavarovanosti velik potencial za sodelovanje. (Predpisi so najstrožji na Madžarskem, medtem ko gre v Avstriji za milejše pogoje.) Da bi že obstoječe partnerstvo še poglobili, je na pobudo direktorja Krajinskega parka Goričko dr. Bernarda Goršaka generalni konzul RS v Monoštru Dušan Snoj povabil na sestanek predstavnike Narodnega parka Őrség in Naturparka Raab.

Predstavniki zavarovanih območij na Generalnem konzulatu

Pogovor so priredili še pred razpisi evropskih skladov v novem finančnem obdobju 2013-2020, kjer bo kandidiranje uspešnejše v čezmejnem partnerstvu. Sogovorniki so želeli sodelovanje s področja varstva okolja razširiti na primer tudi na turizem ali skupne blagovne znamke.

»Smo dali na mizo ideje, ki prinašajo nekaj dobrega za lokalno prebivalstvo. Zavedamo se, da je ovir veliko in se sredstva manjšajo, da so ekonomsko-politični časi takšni, kot so. Ampak z danimi možnostmi smo nekje zavezani, da jih optimalno izkoristimo« - je povedal direktor Goršak in označil sodelovanje za edino možnost.

Direktor Narodnega parka Őrség dr. Tibor Markovics je spregovoril o konkretnih oblikah sodelovanja. Omenil je skupni projekt z goričkimi partnerji na področju obnove travniških sadovnjakov, bi pa dvostransko sodelovanje rad razširil tudi na avstrijsko stran. »Načrtujemo tudi organizacijo kvizov za dvojezične šole o kulturnih in naravnih vrednotah zavarovanih območij. Radi bi dosegli, da bi domačini bolje spoznali svoje območje« - je povedal direktor Markovics in dodal, da morajo prebivalce seznanjati tudi z dogodki v sosednjih parkih.

»Današnji pogovori so pokazali, da imamo še številne možnosti za razvoj. Menim, da se moramo dobiti pogostejše in vključiti marsikaj, kar je pomembno za regijo, naj gre za turizem, kulturo ali dijake in študente« - je povedal namestnik predsednika Naturparka Raab Franz Kern.

Udeleženci so se že dogovorili za naslednji sestanek v Avstriji konec novembra. Tam bodo načrtovali že konkretne ukrepe za prihajajoča 2-3 leta, kot je na primer postavitve enotnih lesenih smerokazov za pohodnike in kolesarje ali možnost koriščenja bližine term.

-dm-

OD SLOVENIJE...

Slovenski premier obiskal Rusijo

Predsednik vlade Janez Janša se je mudil na dvodnevem delovnem obisku v Rusiji. Z ruskim kolegom Dmitrijem Medvedjevom se je dogovoril za nadaljevanje dobrega sodelovanja, ki so ga gospodarstveniki obeh držav krepili na poslovni konferenci. Janša in Medvedjev sta ocenila, da se odnosi med državama razvijajo zelo dobro, da pa bi jih lahko še nadgradili in okrepili. Slovenija in Rusija sta v okviru Janševega obiska v Moskvi dokončno potrdili tudi investicijo v slovenski del plinovoda Južni tok. Prvi mož ruskega plinskega giganta Gazprom Aleksej Miller, direktor družbe Plinovodi Marjan Eberlin in namestnica direktorja Plinovodov Sarah Jezerinik so podpisali sklep o končni investicijski odločitvi družbenikov podjetja Južni tok Slovenija, ki predstavlja dokončno odobritev gradnje slovenskega dela plinovoda. Gradnja skoraj 2500 kilometrov dolgega plinovoda Južni tok, ki bo ruski plin prek Bolgarije, Srbije, Madžarske in Slovenije pripeljal v Italijo, se bo predvidoma začela decembra letos, končana pa naj bi bila do leta 2015. Naložba v Sloveniji, kjer gradnje ni pričakovati pred letom 2014, je vredna milijardo evrov.

Nove slabe gospodarske napovedi za Slovenijo

Evropska komisija je objavila jesensko gospodarsko napoved. Sloveniji so v Bruslju za letos napovedali 2,3-odstotni, za prihodnje leto pa 1,6-odstotni padec BDP. Šele v letu 2014 naj bi slovensko gospodarstvo znova za beležilo rast, okrepilo pa naj bi se za vsega 0,9 odstotka. Tokratna napoved za Slovenijo je občutno slabša od majske, bistveno slabša od povprečja v območju evra in nekoliko slabša od septembrske napovedi Urada RS za makroekonomske analize in razvoj. Slovenija se je po napovedanih gospodarskih gibanjih uvrstila v nezavidljivo družbo ranljivih članic območja evra, kot so Grčija, Ciper, Portugalska in Italija.

Televizijski prispevki v narodnostnih učilnicah

V drugi polovici nedavne proslave ob 20. obletnici televizijskih narodnostnih oddaj Slovenski utrinki so v sejni sobi Univerzitetnega središča Savaria v Sombotelu priredili okroglo mizo z naslovom »Narodnostni televizijski programi in njihova vloga pri pouku maternega jezika«. Debatu, ki so se je udeležili novinarji narodnostnih oddaj z vse države in nekateri profesorji z narodnostnih kateder v večjih izobraževalnih središčih, je vodila slovenska lektorica na sombotelski univerzi dr. Elizabeta Bernjak. Po določitvi izhodiščnih točk glede nalog televizijskih oddaj (informiranje, jezikovna vzgoja, krepitev identitete, prenos vedenj o izročilu), so v pogovorih aktivno sodelovali skoraj vsi udeleženci. Zanimiva je bila tudi voditeljčina vsakokratna primerjava s položajem madžarskih narodnostnih televizijskih oddaj v Sloveniji.

Glede predvajalnih časov narodnostnih magazinov so se vsi strinjali, da so termini neprimerni, kar drži tudi za radijske oddaje. Večje število zainteresiranih sicer spremlja oddaje na spletu. Urednik romunskih oddaj Tibor Boka je poudaril, da je težka naloga v tedenskih 26 minutah zaobjeti vse teme, medtem ko je čutiti pritisk s strani narodnostne politike. Veliko je tudi pritožb, če se televiziji kakšnega dogodka ne udeležijo. Profesorica na pečki nemški katedri Zsuzsa Gerner je izpostavila, da Evropska listina o regionalnih in manjšinskih jezikih varuje vse manjšinske jezike na Madžarskem. Niso pa izpolnjeni vsi pogoji za dostop do medijev v materinščini, čeprav je v poročilih vse v redu.

Romunski novinar István Kreszta bi si želel, da bi bili zagotovljeni vsi potrebni pogoji za delo, saj se lahko le tako pripravljajo kakovostne

oddaje. Sodelavec slovaških magazinov János Bencsik je pogrešal obnovitev pogodb o

nosti v danih narečjih. Večja polemika se je razvila okoli jezika naracije v posameznih

mladino pripravljali prispevki v knjižnih jezikih.

Kakor je izrazila Éva Gerner, se generacije menjujejo in je zmeraj manj ljudi, ki ustvarjajo ali ohranjajo vrednote. Je tudi zmeraj manj pravih zgodb (npr. deportacije) ali kulturnih in etnoloških tem. Prav take prispevke bi lahko najbolj uporabile narodnostne šole. János Bencsik pa je izpostavil koristnost ogromnega arhiva televizije pri pouku spoznavanja narodnosti. István Blazsetin je pohvalil serijo 5-10 minutnih filmov Hrvatske kronike (»Naša dediščina«), ki bi jo lahko v obliki DVD-jev učinkovito uporabljali na šolah. Tibor Boka je predlagal iskanje po manjšinskih oddajah v spletnem videoarhivu Madžarske televizije, Zsuzsa Gerner pa je izrazila obžalovanje, da so za mladi rod takšni filmi že oddaljeni in tuji.

Okrogla miza se je zaključila z vprašanjem novinarskega naraščaja pri narodnostnih oddajah. Sogovorniki so se strinjali, da je mentorstvo odgovorna naloga, zato je zanj pod današnjimi pogoji premalo časa in kapacitete. So pa ugotovili, da ima skoraj vsak od prisotnih novinarjev tudi pedagoško izobrazbo in se dobro zaveda pomena izobraževanja najmlajših članov svoje skupnosti.

-dm-

Del udeležencev na sombotelski okrogli mizi

sodelovanju s televizijami matičnih držav (veljavni dogovor imata le slovenska in srbska

prispevkih, ki pa so danes edino pri slovenskih oddajah večkrat v lokalnem narečju.

Za okroglo mizo je dalo pobudo Uredništvo Slovenskih utrinkov. Urednica Ibolya Dončec in novinar Dušan Mukič

narodnost). So pa po besedah urednice nemških oddaj Éve Gerner v boljšem položaju manjšine, katerih naselitveni prostor meji na matico. Profesor na pečki hrvaški katedri István Blazsetin je predlagal, da bi državne narodnostne samouprave prevzele vzdrževanje narodnostnih televizijskih uredništev, čemur so ostali udeleženci ostro nasprotovali, ker se bojijo za neodvisnost medijev. Izrazila pa se je tudi zahteva, da država ne bi predala odgovornosti za manjšinske medije.

Udeleženci debate so se dotaknili tudi vprašanja jezikovnih zvrsti. Vsi so se strinjali, da naj bi se pripravljali intervjuji s člani narodnostnih skup-

»Kar se da, se trudimo povedati v narečju, dokler ga še kdo razume« - je podala mnenje slovenska urednica Ibolya Dončec. So pa bili prisotni enotni, da naj bi se za

»Vesel Diwali« - Praznik luči v londonskem Southallu

Tudi letos, kot vsako leto pozno jeseni, so praznovali v londonski četrti Southall praznik luči. Diwali - beseda pomeni v hindujščini venček lučk - je večdnevni hindujski praznik,

kartik, po našem koledarju je to ponavadi na koncu oktobra ali na začetku novembra, odvisno od Lunine mene.

Tudi midva s prijateljem sva se lahko v mestni četrti Southall

države Punjab, ki se nahaja na severozahodnem delu Indije, in živijo na njenem območju večinoma Sikhi. Zelo zanimivo je bilo se sprehajati po glavni ulici, ki nosi ime Broadway, kajti če bi človek pozabil na angleško vreme in odšel ahitekturo, bi bil prepričan, da se sprehaja nekje v Indiji. V ulici so se vr-

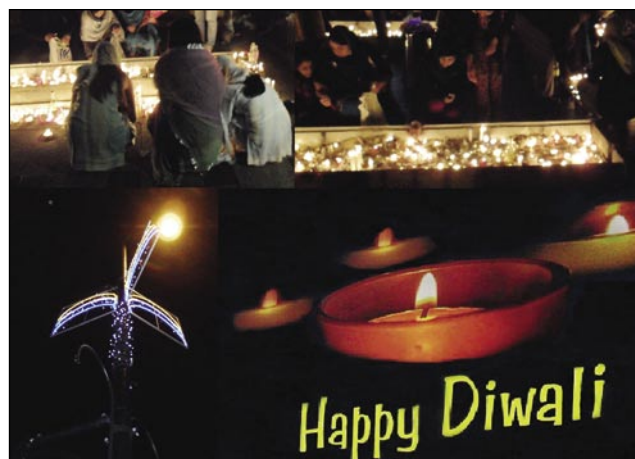
sva se sezula, si umila roke in obraz, s tem dokazala, da spoštujemo njihovo tradicijo. Vsi so bili zelo vljudni in prijazni z nama. Sikhovstvo in Sikhi so zelo tolerantni. Njihov tempelj, ki se imenuje Gurdwara, kar pomeni vrata h Guruju, je odprt za vsakega, ne glede na njegovo narodnost ali vero.

Avtorja članka pred dvojezičnim napisom

ki ga praznujejo v Indiji, v Nepal, na Šri Lanki, vsepovsod, kjer živijo pripadniki hinduizma in sikhovstva. Na severu Indije je Diwali obenem začetek novega leta. Praznik Diwali se po njegovi duhovni vsebini, družbenem pomenu in veseljem karakterju na nek način lahko primerja s krščanskim božičem. Ob tem prazniku se zberejo družine, hiše, ulice in templji so okrašeni z lučkami. Diwali pomeni zmago dobrega

v Londonu udeležila praznovanja Diwalija. Southall se nahaja v aglomeraciji Londona, nedaleč od letališča Heathrow. To četrt imenujejo tudi »Mala Indija«, kajti večina tukajšnjega prebivalstva je prišla iz Indije. V 1950-ih in 60-ih letih so se priseljevali delavci iz Indije in Pakistana in se zaposlovali v tukajšnjih tovarnah. V Southallu so se naseljevali predvsem Sikhi, in tu so leta 2003 predali največji sikhovski tem-

stile trgovine z indijskim blagom, z značilnimi oblekami (sari, kurti), z zgoščenkami. Vseopovsod smo zaznali značilne vonjave njihovih začimb, jedi, kajti tudi po gostilnah in slaščičarnah se ponujajo njihove jedi in slaščice. Barve in vonjave te pripeljejo do tega, da na trenutke pozabiš, da nisi v Indiji, temveč v Londonu. Ženske so oblečene v značilne

Vsak dan pripravljajo v nejm vegetarijanske jedi, predvsem juho iz leče, riž, zelenjavo in ploščati kruh (chapati). Hrana se finansira iz donacij, pripravlja se s prostovoljnimi delom.

V času praznovanja Diwalija je bilo na dvorišču templja polno lučk, ljudje so na dvorišče prihajali s svečami, ki so jih prižigali. Hinduizem na ta praznik praznuje vrnitev boga Rame, ki je premagal demonskega boga Ravano. Sikhovstvo praznuje rešitev Guruja iz hargobindskega ujetništva, ki je iz ujetništva rešil tudi 52 princev. To svobodo praznujejo kot praznik svobode in sreče s prižiganjem lučk. Vseopovsod gorijo lučke, tu in tam se slišijo tudi poki ognjemetov. Ljudje so srečni in veseli, plešejo, vseopovsod se sliši glasba in seveda tudi dobre hrane ne sme manjkati. Doživela sva zelo lep praznik Diwali v londonskem Southallu. To je zelo veseli praznik, enako kot si želijo kristjani ob božiču »Vesel Božič«, so se ljudje v Southallu pozdravljali z »Vesel Diwali«. Čeprav se kulture zelo razlikujejo, še v tako različnih kulturah najdemo podobnosti

**Tibor Horvat in
Joël Gerber**

Glavna ulica v Southallu, kjer samo vreme in arhitektura spominjata na Anglijo

nad zlom, zmago svetlobe nad temo, obenem je pa zavedanje človeka o lastnih krepostih. V tem letu so začeli Diwali praznovati 13. novembra. Po hindujskem koledarju se začenja praznovanje zmeraj na 15. dan meseca, ki ga oni imenujejo

pelj zunaj Indije, ki se imenuje »Gurdwara Sri Guru Singh Sabha«.

Ko sva prispela na železniško postajo v Southallu, sva takoj opazila dvojezični krajevni napis, v angleškem jeziku in jeziku Punjabi, jeziku zvezne

indijske obleke, večina moških nosi visoko pokrivalo, ki se mu reče dostar, in je zunanji znak sikhovske identitete. Ko sva šla midva v njihov tempelj, sva si prav tako pokrila glavo, sicer ne z dostarjem, temveč z ruto. V prostoru ob vhodu v tempelj

... DO MADŽARSKE

Zgodovinski dogovor med srbskim in madžarskim pred- sednikom

Srbski predsednik države Tomislav Nikolić in madžarski predsednik János Áder sta se na obisku srbskega predsednika v Budimpešti 13. novembra dogovorila, da se bosta naslednje leto skupaj poklonila vojvodinskim madžarskim žrtvam, ki so jih pobili Titovi partizani v letih 1944-45.

»Obsojamo tiste iz lastnega naroda, ki so storili kriminalna dejanja, in bomo ponudili možnost našim otrokom, da začnejo novo življenje,« je izjavil Nikolić. Madžarski predsednik Áder je ponudil, da se skupaj spomnita tudi 3000 žrtev v Novem Sadu, ki so jih leta 1942 pobili madžarski žandari, bili pa so večinoma srbski civilisti in Židje. Predsednik Áder je dogovor ocenil za zgodovinskega, kajti - kot je povedal - to odprto vprašanje v zgodovini dveh narodov je potrebno zapreti. Če bo prišlo do teh dveh dogodkov, se bo izpolnila želja tako srbskega naroda kot tudi tam živčih Madžarov. Raziskovanje, kaj se je v tistih časih dogajalo, pa naj bo naloga zgodovinske stroke.

Upadel BDP

Za 1,5 odstotka je upadel bruto domači proizvod v tretjem četrtletju v primerjavi s podobnim obdobjem prejšnjega leta, je sporočil Centralni statistični urad prejšnji četrtek. Dražava je že leto in pol v recesiji, kajti BDP je nazadnje nareasel za 0,1 odstotka v prvem četrtletju lanskega leta. Minister za gospodarstvo razlaga padec z mednarodnimi gospodarskimi procesi oziroma s slabšimi rezultati kmetijstva, ki jih je povzročila suša. Boljši rezultati v informatiki in turizmu ne morejo nadomestiti izpada v kmetijstvu. Hkrati je Centralni statistični urad objavil tudi mednarodne podatke, ki pa ne kažejo tako slabih trendov, kajti bruto domači proizvod je nareasel tako v Nemčiji kot v Franciji. Od sosednjih držav je imela pozitiven rezultat le Slovaška.

Sploj mi je nej žau, ka sem v Varaš prišla

Od šestdeseti lejt naprej si je vsigdar več Porabski Slovincov tak mislilo, ka v Varaš se spakiva. Etak se je nej trbelo vsakši zranjak z busom voziti, gda so delat šli, pa ovak je tō dosta bola lakejše bilau živeti v Varaši kak pa po vasaj. Edni so ram kūpili, drūgi so zidali, ka je tistoga reda vejn bola lakejše bilau kak gnesden. Edna med tejmi je Margit Šulič po mauži Kovač, štera je v Ritkarovci njala svoj rojstni ram pa cejli grünt. Rejsan je baukše bilau, baukše je v Varaši živeti, kak če bi ostali doma? Od tauga sem je spitalo prejšnji keden eden megleni zadvečerek.

- Margit, steroga leta ste vi sé v Varaš prišli?

»Mi smo iz Ritkarovec šestdesetdevetoga prišli sé v Varaš. Doma je nej bilau delo, z možaum sva tū delala, pa za volo tauga sva vsakši zranjak že rano mogla stanti, aj bus zaodiva. Te je ešče z Verice nej odo bus, prejk na Gorenji Senik sva mogla odti. Pozimi je kmica bila, gda sva odišla, pa kmica bila, gda sva prišla. Mauž je v kosavni fabriki emo edno nesrečo pa potistim bi že sama mogla odti na bus prejk po goškaj, dapa dja sem se fejest bojala. Eden čas je mauž prauto odo, gda sem ponoči na Senik prišla, dapa vidla sva, ka tau tak ne more. Zato sva si te tak zmislila, ka baukše pa lakejše baude nam v Varaši, sploj pa zato, ka tistoga reda je tam ešče nej bilau elektrike.«

- Gde ste ram kūpili?

»Najprvin tam v sausedi kak je Damf bijo doma, smo eden stari ram tjōpili, šteroga smo prejk steli zozidati, samo nej-smo dobili dovoljenja. Leta 1976 je mauž daubo srčni kap (infarkt), pa te sva si tak zmislila, ka itak neva zidala. Te je zadruga začnila zidati te rame, pa tak sva te tauga do-

latjōpila.«

- Nej je bilau vam težko tamnjati Ritkarovce?

»Mena je nej bilau težko, zato ka sem dja dosta tam nej bila.

Margit Kovač, po dekliško Šulič

Osem lejt stara sem bila, da so nas vōdpelali na Hortobágy, pa več lejt sem kraj od daumi bila. Zato, ka gda so nas tam pistili, te smo tō samo do Sár-vára leko prišli, nika skrjej nej. Tau je malo špajсно bilau, ka so nas taodpelali, zato ka moj brat je ÁVO-š bijo. Telko je zato nam tanapravo, ka prvin bi nas domau pistili, kak je revolucija bila, dapa stariške so nej prišli, dočas ka kukrcso nej pobrali pa svinje so nej bujli.«

- Ka je vas čakalo, gda ste domau prišli?

»Nika drūgo, samo prazen ram, ka so ga vōporobili, ešče pod so nam gorapobrali.«

- V več mejstaj so mi že tau prajli, ka štere so vōdpelali, tistim so ešče pod gorapobrali, ka mislite, zaka so tau delali?

»Zato ka je te, šteri so gorapobrali pod, vtraga bilau v gauštjo titi drva sekat, lažej je bilau pod gorastrgati.«

- Kak so stariške znauve leko začnili gazdōjvati brezi ške-ri pa brezi mare?

»Tak, ka dva konja so nazajdobili, dapa nejsoje, niše drūge. Nej je bilau léko, tau gvūšno, sploj pa tak, ka dva brata sta več nej prišla domau. Eden

se je te čas že oženo pa v Zalaegerszegi živo, drūgi je tō tam bijo, on pa v ednoj fabriki delo. Tak ka sprvoga smo trdjé delali na grūnti, gda je oča mrau, te pa že samo dvej z materdjov, dapa zato sva vse tanaprjala. Gda sem se oženila, te je že baukše bilau, zato ka te je že bijo moški pri rami. Dosta smo se mantra-

li pa pejnez je itak nej bilau, dapa najbola lagvo je vejn tau bilau, ka nej bilau elektrike, vsigdar smo v kmici sejldi. Tistoga reda kak v kosavno fabriki tak v židano fabriki so začnili gordjemati delavce, pa te tak sva si zmislila, ka mūva va tū tašla delat.«

- Gda ste v Varaš prišli, te je ešče vaša mati živela?

»Te je ešče mati živela, pa ona tō z nami prišla sé v Varaš. Mena je ona velka pomauč bila, zato ka je na mlajše skrb mejla, ovak pa doma delala, zato ka subolica (šivilja) bila.«

- Ka je z ramom v Ritkarovci?

»Odali smo ga že sedemdesetdrugoga leta, samo ka smo te daubili za njega samo filere. Za osemdesetdijezero forintov smo ga odali, pa tau je te na tri tale šlau. Ka je daubo eden? Skur nikanej.«

- Sto ga je kūpo, nekak z vesi?

»Nej, eden iz Budimpešte, tistoga reda je Šabdjani Vendei biu tanácselnök (predsed-

nik občine) pa on je te k nam pripelo kūpca, pa tak smo ga te odali. Moj brat ga nej sto odati, dapa ram je te že vse na nikoj prišo. Več lejt je prazen stau, gda so nas odpelali, pa tau ga je fejest zmantralo. Mūva z možaum sva ga začnila popravlati, dapa če smo ga vrkar popravlati kaj, te je spodkar na nikoj ūšo, če smo spodkar delali na njem, te pa vrkar kaj dolaletelo, zato ka velki ram je biu. Ka pejnez sva mela, gda sva maro odala, tiste smo vse nut v ram spaukala, vejš, ka tau je tak nej mogauče bilau. Tistoga reda smo ešče tak srečo meli, ka smo ga leko odali, zato ka sploj dosta ramov je prazno stalo. Te so nej odli kūpci kak zdaj, zavolo meje so ešče ranč nej mogli paulek priti, nej ka bi ešče ram kūpli.«

- Grünt ste tō odali z ramom vret?

»Kūpca je grünt nej brigo, dapa kasneje gda je zadruga marlinščice (maline) sadila, te so nam grünt vkrajvzeli pa so ga nutposadili. Samo gauštja je ostala, nika drūgo nej, dapa vse smo si na tri tale razdelili.«

- Ka delate vi z drvami?

»Ka bi delali, centralno peč mamopa z drvami nalagamo. Sptulejt je dobra paut bila, pa sva z motorom petkrat domau pripelala, etak nam je nej trbelo foringe plačati.«

- Tau vam doжда na edno zimau?

»Samo tau bi nej došlo, spodkar ešče puno klejt mamopa naklajeno z drvami, ka je ešče z lanjskoga leta ostalo. Mi smo

tak, ka vsakšo drugo leto telko sejkamopa, ka na dvej zimé doжда. Dapa če bi nej doжда, te bi tō niše nevolé nej bilau, zato ka tak mamopa napravleno, ka s plinom tō leko nalagamopa.«

- Vi kelko mlajšov mate?

»Dva mlajša mam, enga sina pa edno deklo. Sin v Slovenski vesi žive, hčer je pa tū v Varaši, prejk poštuje, tam kak krū pečejo.«

- Nej je bilau špajсно sprvoga, gda ste nutra v Varaš prišli?

»Nej je bilau špajсно, dobro je bilau, zato ka v rami smo meli elektriko pa vodau tō. K dobroma se človek naletja vcujvzeme. Paulak je bila židana fabrika, par stopajov pa sem že tam bila, tau je tō fejest dobro bilau, ka se je nej trbelo z busom voziti.«

- Gda ste vi v penzijo šlij?

»Dja sem devetdesetprvoga ūšla v penzijo, mauž, on sledkar, zato ka sem dja par lejt beneficiranoga staža mejla. Zato pa mam tak malo penzije, ka sem tak rano v penzijo šla, dapa vseedno. Dja sem si vsigdar iskala nišo delo, čistila sem, na kūnji sem delala, tak ka sem vsigdar telko vcujprislūžila, ka je na kūnjo trbelo.«

- Če bi znauva 1969. leto pisali, znauva bi nutra v Varaš prišli?

»Znauva bi prišla, zato ka dja sem tisto probala, kakšno mantranje je bilau tam, tak ka sploj mi nej žau, ka sem v Varaš prišla.«

Karči Holec

Zveza Slovincov na Madžarskem		Novice	Programi, prireditve
Zveza Slovincov na Madžarskem Magyarországi Szlovének Szövetsége			
Zveza Slovincov na Madžarskem Gardonyijeva 1 9970 Monošter/Szentgotthárd Telefon: 00 36 94 380 208 00 36 94 552 596 E-pošta: info@zveza.hu			
		zveza.hu	

PRIPOVEJSTI VESELOGA FUDAŠA

Skur niške je nej vedo, kak se zové. Vsikši pa ga je pozno. Skur niške je nej vedo, kelko je star. Vsikši je samo vedo, ka je na toum svejti. Skur niške je nej sejdo, gda je svoje fude raznok potegno. Skur niške je nej vedo, kak dugo že igra. Niške pa je nej sneni grato, gda je začno pripovejdati svoje prpovejsti. Leko, ka so se za istino zgodile, leko pa, ka nej. Depa, vsigdar ostanejo prpovejsti veseloga fudaša.

Kejp

»Depa, kak tou, ka smo nigar dar nin nej vidli tvojga kejp-a? Pa nikšnoga plakata od tvoje bande ranč tak nej?« so pitali veseloga fudaša.

Un pa ji je po svojoj staroj šegi samo pogledno. Že brž po tejm pa zdigno oči, kak bi tam daleč vido davne čase. Z očami nin tam daleč je začno pripovejdati.

»Ja, tou je malo ovak, kak pa si vi broдите. Za dobro muziko nikšne reklame nej trbej. Zamé pa za mojo bando so vsi vedli, eške prva smo sploj igrati začnoli. Ka je, mali, ne vörvleš mi?« je tak malo čemerasto pogledno pojbiča, depa, samo tak za šalo. »Ja, inda je vse ovak bilou. Samo polonje moje noute so čüli pa so me vsi škeli meti ali na gostüvanji ali pa na

veselici. Zakoj bi človek pejneze tameto, če pa nej trbej. Vej me pa razmejte? Pejneze za kejp, za plakate, za reklamo pa vse takšo. Gnes vsikši, ka kakšo nouto zavadi, že ške biti muzikant. Te pa nej čüdo, ka telko vsega toga gor zobejsijo, gor kelijo pa ne vej, ka eške vse nej. Zdaj pa aj človek bou čeden pa aj vse tou pouni. Inda nas je malo bilou, depa, vsi smo dobri bili. Šken prajti, smo rejsan dobro muziko delali.«

»Depa, dun ste nikak mogli vözglasiti, v steroj krčmej ali kulturnom daumi te igrali?«

»Vi rejsan trdo glavou mate. Vej pa eden je povedo drugomi, tisti je tadale povedo pa za dvej vöri so vsi vedli. Moram pa prajti, ka je gnouk rejsan bilou. Pouzvali so me

v eden velki varaš. Ja, tam je nej tak kak tü koulakvrat po vasaj pa menjši varašaj. Eden moj poznanec je odišo v tisti varaš. Vej pa vejte, s trbujom za krüjom. Tam je škeu meti velko veselico. Pa me je proso, aj njemi dam naše plakate. Pa sam njemi mogo prajti tak kak vam, ka toga nega. Ka nam tou nej trbej. Un pa je pravo, ka v varaši tou dun mora biti. Te pa aj bou, sam njemi pravo. Nej dugo za tem je ednoga fotografa k meni poslo. Na, vej pa vejte, kejpša. Boug moj, kak je komplicejro! Pou dneva nas je ravno, prva je kejpiti začno. Moj trombi je skur žüla na zadnjou doubou, telko je mogo sejdeti pa znouva gora stanjüvati. Na, dun je nikak napravo tisti kejpš.«

»Pa po tejm?« ji je migalo tadale.

»Na, nin za dober mejssec smo šli v tisti varaš. Eške prva smo doj s cuga stoupili, že smo se leko vidli. Na vsikši deset mejtrov je biu eden velki plakat. Gor na njem pa mi. Ge na sredijni, drugi pa kouli mene. Depa, gledamo, gledamo, edenoga nega. Me razmejte? Od naše bande ednoga nega! Eden fali! Štemo na prste, ena, dva, tri, štiri, petoga nega. Gledamo eden drugoga, se gledamo pa gor pridem, ka ranč našoga trombina nega. Kak tou? Tak se spitavamo pa pomalek gora pridemo, ka ga je kejpš vkraj vrezo. Boug moj, skur cejli den smo njegov modrij slüžili pa je dun nej dobro vido prejk tistoga

njegovoga mašina. Ja, modrija je včas trno moudra, ka nej?«

»Ka pa je trombi na tou povedo?« so pitali.

»Vaaj, kak je čemereren grato. Pa nej zatoga volo, ka bi se užalo. Zatoga volo, ka ga je zadnja zaman pekla pa bolejša,« se je smedjau veseli fudaš.

»Dobro, kak ste pa na veselici igrali?« so pitali tadale.

»Bili smo dobri, kak smo vsigdar dobri. Najboukši pa je biu naš trombi. Tak je fudo, ka so se ženskam kikle zdigavale. Ednoj se je tak zdignola, ka je po tejm gratala njegva žena.«

Po tejm pa so se vsi smedjali.

Miki Roš

Športno srečanje na števanovski šoli

18. oktobra smo povabili učence partnerskih šol iz Mačkovcev in Bodoncev na skupni športni dan. Prišlo

naše šole, kajti imeli smo lepo vreme. Redko se zgodi, da imamo toliko učencev na naši šoli. Po pozdra-

hotelu Apát. Tam so imeli spretnostne igre. Bili so zelo pridni in aktivni. Veselili so tekmovali.

pobiranje krompirja itd. Med postajami jih je čakal dolg sprehod. Učenci so bili zelo pridni in uspešni,

sendviči, sadje in sok. Na koncu smo skupinam podelili priznanja in tudi malo sladkarij. Upam, da

je okrog 100 učencev s svojimi učitelji. Prišel je tudi ravnatelj iz Puconcev, gospod Ernest Nemec. Goste smo sprejeli na dvorišču

vih sem predstavila potek srečanja.

Učence smo razdelili v dve skupini. Učenci prvega in drugega razreda so šli k

Ostali učenci so imeli 2. gozdno olimpiado. Imeli so več postaj z različnimi vajami, kot so: metanje orehov, zbiranje različnih semen,

ker so bile igre zanimive. Skupine so bile mešane. Lačni in malo utrujeni smo se zbrali na šolskem dvorišču, kjer so nas čakali

so se naši prijatelji z lepimi spomini vrnili v Slovenijo.

Agica Holec,
ravnateljica

RTV SLO PETEK, 23.11.2012, I. SPORED TVS
6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, OTR. ODD., 10.20 BISERGORA, LUTK. NAN., 10.40 PROFESOR PUSTOLOVEC, IGRANA NANIZANKA, 11.00 FIRBCOLOGI, ODDAJA ZA OTROKE, 11.25 V DOTIKU Z VODO, AVSTRAL-NEMŠ. NAN., 12.00 POROČILA, 12.15 PLATFORMA: KULTURNO SREDIŠČE EVROPSKIH VESOLJSKIH TEHNOLOGIJ, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 DOSJE: TEŠ 6, 14.25 GLOBUS, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.50 ALEKS V ŽIVALSKEM KRALJESTVU, RIS., 15.55 POLIČAJ ČRT, RIS., 16.05 MLADI LEONARDO, ANG. NAD., 16.45 DOBRA URA Z AKIJEM, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 DOBRA URA Z AKIJEM, 18.00 INFODROM, 18.05 RAZRED ZASE, ODDAJA ZA MLADE, 18.35 RISANKA, 18.45 DOBRA URA Z AKIJEM, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 NA ZDRAVJE!, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.15 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.30 INFOKANAL.

PETEK, 23.11.2012, II. SPORED TVS
7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 INFODROM, 9.00 DOBRA URA Z ANDREJEM, 11.30 DOBRO JUTRO, 13.10 VOJNE IGRE, DOK. ODD., 14.05 OSMI DAN, 14.35 RAD IGRAM NOGOMET, 15.00 MIGAJ RAJE Z NAMI, 15.25 NOGOMET: EVROPSKA LIGA, POVZETKI, 16.25 NORDIJSKO SMUČANJE: SV. POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH, 18.45 PLOVANJE: EVROPSKO PRVENSTVO V KRATKIH BAZENIH, 20.00 SLAVNOSTNA PODELITEV ZOISOVIH NAGRAD IN PRIZNANJ, 21.15 ALBERT CAMUS IN ANGAŽIRANO NOVINARSTVO, DOK. ODD., 22.10 SKATLA, AM. FILM, 0.00 ZRESNI SE, AM. FILM, 1.45 ZABAVNI INFOKANAL.

SOBOTA, 24.11.2012, I. SPORED TVS
6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 7.00 BINE, ODDAJA ZA GLUHONEME, 7.15 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM POZNA JESEN, ODDAJA ZA GLUHONEME, 7.25 RADOVEDNI TAČEK, ODDAJA ZA OTROKE, 7.35 BIBA SE GIBA, RIS., 8.00 STUDIO KRIŠKRAŠ, 8.20 KULTURNI BRLOG, 8.35 RIBIČ PEPE: O STRAHU IN STRAHOMILI, 8.50 FIRBCOLOGI, ODDAJA ZA OTROKE, 9.40 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.25 ZBRANOST, DOK. FILM, 10.55 POLNA HIŠA ŽIVALI, NEMŠ. NAN., 11.35 PANIKA NA VASI, ANIMIRANI FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 TEDNIK, 14.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, 14.55 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 15.25 NA VRITU, 15.50 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, 16.00 GOSPODIČNA STINNES NA POTTI OKOLI SVETA, DOK. ODD., 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 SOBOTNO POPOLDNE, 18.35 OZARE, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 MOJA SLOVENIJA, DRUŽINSKI KVIZ, 21.30 KARAVLA, KOPRODUKCIJSKI FILM, 23.05 POROČILA, 23.35 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 23.55 OGLAŠEVALCI, AM. NAD., 0.45 GOSPODIČNA STINNES NA POTTI OKOLI SVETA, DOK. ODD., 1.30 OZARE, 1.35 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 2.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.50 INFOKANAL.

SOBOTA, 24.11.2012, II. SPORED TVS
7.55 SKOZI ČAS, 8.35 POSEBNA PONUDBA, 9.20 SLOVENC V ITALIJI, 9.50 UNIVERZA, 10.20 OSMI DAN, 10.50 BRINJEVKA 2012 - FESTIVAL OTROŠKE POPEVKE, 12.00 ŠTOMPO SKUPAJ ZA PRIZADETE V POPLAVAH, 13.55 NORDIJSKO SMUČANJE: SV. POKAL, 16.55 FORMULA 1: VELIKA NAGRADA BRAZILIJ, KVALIFIKACIJE, 18.10 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL, 18.35 PLOVANJE: EVROPSKO PRVENSTVO V KRATKIH BAZENIH, 19.25 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SMUK (M), 20.40 NOGOMET: FIFA MAGAZIN, 21.10 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL, 22.05 ARITMIJA, 22.35 SOBOTNA GLASBENA NOČ, 23.25 BLEŠČICA, 23.55 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 1.35 ZABAVNI INFOKANAL.

NEDELJA, 25.11.2012, I. SPORED TVS
6.30 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 10.50 PRISLUHNI MO TIŠINI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 NA ZDRAVJE!, 15.15 PRAVI BOŽIČEK, FRANČOSKI TV FILM, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 SODOBNA DRUŽINA, AM. NAD., 17.40 UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.05 TITO, ZADNJE PRIČE OPOROKE: ZMAGA IN POVRČILO, DOK. SER., 21.05 ARHITEKT MEDITERANA, PORTRET VOJTEHA RAVNIKARJA, 22.00 ZAPELJEVANJE POGLEDA, DOK. SER., 22.30 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, DOK. SER., 22.40 POROČILA, 23.20 ALPE DONAVA-JADRAN, 23.50 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 0.40 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.10 INFOKANAL.

NEDELJA, 25.11.2012, II. SPORED TVS
7.10 SKOZI ČAS, 7.20 GLOBUS, 7.50 LYNX MAGAZIN, 8.50 ALPE-DONAVA-JADRAN, 9.20 TURBULENCA, 9.55 GLASBENA MATINEJA: 32. TEKMOVANJE SLOVENSkih GDOB LAŠKO, 10.45 DEJAN LAŽIČ, SIMFONIČNI ORKESTER RTV SLOVENIJA IN EN SHAO, 12.00 RAD IGRAM NOGOMET, 12.35 MIGAJ RAJE Z NAMI, 13.05 ŠPORTNI IZZIV, 13.40 NORDIJSKO SMUČANJE: SV. POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH, 15.45 KONJEŠTVO: SV. POKAL V PRESKAKOVANJU OVIR, 16.55 FORMULA 1: VELIKA NAGRADA BRAZILIJ, 18.55 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SUPERVELESLOM (M), 19.55 ŽREBANJE LOTA, 20.00 PLOVANJE: EVROPSKO PRVENSTVO V KRATKIH BAZENIH, 20.55 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SLALOM (Ž), 21.50 ZAPRISEGA, DOK. ODD., 23.25 NIHA URA TIHA, KRATKA TV-IGRA, 23.50 ZABAVNI INFOKANAL.

PONEDELJEK, 26.11.2012, I. SPORED TVS
6.20 UTRIP, 6.35 ZRCALO TEDNA, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 MIHEC IN MAJA, OTR. NAN., 10.20 IZ POPOTNE TORBE: PAJKOVA MREŽA, POUČNA ODDAJA ZA OTROKE, 10.40 RADOVEDNI TAČEK, ODDAJA ZA OTROKE, 10.50 DALEČ OD DOMA, DOK. FILM, 11.05 SPREHODI V NARAVO, POUČNA ODDAJA, 11.20 ANICA, OTR. NAN., 12.00 POROČILA, 12.05 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 POLNOČNI KLUB, 14.40 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 BALI, RIS., 16.00 ZAMETEK, RIS., 16.10 STUDIO KRIŠKRAŠ, ODDAJA ZA OTROKE, 16.35 KULTURNI BRLOG, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.35 RISANKA, 18.45 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 PISAVE: MAJA HADERLAP: ANGEL

POZABE, 23.35 KNJIGA MENE BRIGA, 23.55 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.45 DUHOVNI UTRIP, 0.55 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL.

PONEDELJEK, 26.11.2012, II. SPORED TVS
7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 INFODROM, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.25 DOBRA URA Z AKIJEM, 11.50 DOBRO JUTRO, 14.35 ALBERT CAMUS IN ANGAŽIRANO NOVINARSTVO, DOK. ODD., 15.30 ARHITEKT MEDITERANA, PORTRET VOJTEHA RAVNIKARJA, 16.20 GOSPODIČNA STINNES NA POTTI OKOLI SVETA, DOK. ODD., 17.05 DOBER DAN, KOROŠKA, 17.40 PRAVA IDEJA!, POSLOVNA ODDAJA, 18.20 TO BO MOJ POKLIC, DOK. SER., 18.55 PO POTEH SLOVENSKE OPERE, DOK. SER., 19.50 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 20.00 NA UTRIP SRCA, 21.00 DEDIŠČINA EVROPE: VERJELI SMO, IT. FILM, 0.15 KIFELJC, FR. SER., 1.45 ARITMIJA, 2.20 ZABAVNI INFOKANAL.

TOREK, 27.11.2012, I. SPORED TVS
6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 STUDIO KRIŠKRAŠ: DOBRI KRUHEK, ODDAJA ZA OTROKE, 10.35 KULTURNI BRLOG, 10.40 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM LOKA PO PRVEM SNEGU, POUČNA NANIZANKA, 10.45 BINE: BONTON, ODDAJA ZA GLUHONEME, 11.05 MOJ BRAT JAJCE, KRATKI FILM, 11.20 ODDAJA ZA OTROKE, 12.00 POROČILA, 12.15 PISAVE: MAJA HADERLAP: ANGEL POZABE, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 OBZORJA DUHA: STRAH, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.45 ALEKS V VODI, RIS., 15.50 METKA IN ZVERINKO ZVER, RIS., 16.00 TEO, RIS., 16.10 PUJSA PEPA, RIS., 16.15 RIBIČ PEPE, POUČNA NANIZANKA ZA OTROKE, 16.45 DOBRA URA Z JASNO, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.30 RISANKA, 18.35 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TARČA, 21.00 POT DOMOV, PORTRET SKLADATELJA MARIJA KOGOJA, DOK. FILM, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 GLOBUS, 23.35 ZABAVE JE KONEC ALI KAKO JE ZAHOD PRIŠEL NA KANT, DOK. SER., 0.35 POSEBNA PONUDBA, 0.55 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.05 INFOKANAL.

TOREK, 27.11.2012, II. SPORED TVS
7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 INFODROM, 9.30 ZABAVNI INFOKANAL, 10.05 DOBRA URA, 11.30 DOBRO JUTRO, 13.55 ARITMIJA, 14.35 MOJA SLOVENIJA, DRUŽINSKI KVIZ, 16.00 SLAVNOSTNA PODELITEV ZOISOVIH NAGRAD IN PRIZNANJ, 17.30 ZAPELJEVANJE POGLEDA, DOK. SER., 18.00 GLASNIK, 18.30 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. ODD., 18.55 AMERIKA, ZGODBA O ZDA, DOK. SER., 19.50 ŽREBANJE ASTRA, 20.00 POVESTI IN NOVELE 19. STOLETJA, FR. NAN., 20.55 MUZIKAJETO, 21.30 TRI OPICE, TURŠKI FILM, 23.15 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 0.55 ZABAVNI INFOKANAL.

SREDA, 28.11.2012, I. SPORED TVS
6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 RIBIČ PEPE: O STRAHU IN STRAHOMILI, POUČNA NANIZANKA ZA OTROKE, 10.50 ZLATKO ZAKLADKO, POUČNA ODDAJA ZA OTROKE, 11.10 TEKMIČI, KRATKI FILM, 11.25 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. ODD., 12.00 POROČILA, 12.05 POT DOMOV, PORTRET SKLADATELJA MARIJA KOGOJA, DOK. FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TEDNIK, 14.25 GLOBUS, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.45 PIM IN POM, RIS., 15.50 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.35 RISANKA, 18.45 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 KLIC DOBROTE, PRENOS DOBRODELNEGA KONCERTA IZ CELJA, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 ANTOLOGIJA SLOVENSKE GLASBE ZA KLAVIRSKI TRIO: TRIO LORENZ, 0.25 TURBULENCA, 0.55 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.10 INFOKANAL.

SREDA, 28.11.2012, II. SPORED TVS
7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 INFODROM, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.05 DOBRA URA Z JASNO, 11.30 DOBRO JUTRO, 14.15 SOBOTNO POPOLDNE, 15.25 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 15.50 NA VRITU, 16.20 GLASNIK, 16.45 MOSTOVI – HIDAK, 17.25 BIATLON, SVETOVNI POKAL: RAZDALJA (M), 19.15 EVROPSKI MAGAZIN, 19.30 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 ŠPORTNI IZZIV, 20.30 NOGOMET: FIFA MAGAZIN, 21.00 JUDO: QINGDAO - GRAND PRIX, POVZETEK, 22.00 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.35 TRANSAMERIKA, AMERIŠKI FILM, 0.20 ZABAVNI INFOKANAL.

ČETRTEK, 29.11.2012, I. SPORED TVS
6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 PRGIŠČE PRILJUBLJENIH PRAVLJIC: OBUTI MAČEK, LUTK. NAN., 10.25 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.10 ZBRANOST, DOK. FILM, 11.25 RAZRED ZASE: DRUGAČNA ŠOLA, MOZAIČNA ODDAJA ZA MLADE, 12.00 POROČILA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TARČA, 14.25 SLOVENSKI UTRINKI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.50 KRTJI SESTRICI, RIS., 16.00 OLIVKA, RIS., 16.10 FIRBCOLOGI, MOZAIČNA ODDAJA ZA OTROKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.35 RISANKA, 18.45 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 GOSPODIČNA, ŠVIC-NEMŠ. FILM, 21.25 PRAVA IDEJA!, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 OSMI DAN, 23.35 SVETO IN SVET: VLOGA DUHOVNIKA DANES, 0.30 UGRIZNIMO ZNANOST, 0.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.55 INFOKANAL.

ČETRTEK, 29.11.2012, II. SPORED TVS
7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 INFODROM, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.00 DOBRA URA, 11.25 DOBRO JUTRO, 14.40 UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO, 15.35 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. ODD., 16.05 MUZIKAJETO: LOUNGE, GLASBENA ODDAJA, 16.40 MOSTOVI – HIDAK, 17.25 BIATLON, SVETOVNI POKAL: RAZDALJA (Ž), 19.05 UNIVERZA, 19.50 ŽREBANJE DETELJICE, 20.00 DUNAJSKI FILHARMONIČNI ORKESTER, 21.30 30XPIDA - PIRANSKI DNEVI ARHITEKTURE, DOK. ODD., 22.00 GANDŽA, AM. NAD., 22.55 ZABAVNI INFOKANAL.

3. srečanje ljudskih pevcev in godcev pa krst vina

Vinski bratje iz Gederovec so že tretjič organizirali srečanje ljudskih pevcev in godcev. Letošnje srečanje nej bilau v Gederovcih, liki zavolo vekše dvorane, v vaško-gasilskom daumi v Sodišincih. Srečanje so pripravili 10. novembra v 18.00 vöri. Na tau srečanje so pozvali Ljudske pevce ZSM z Gornjega Senika tō.

Gostitelji, Ljudski godci Vinski bratje, štere vodi Peter Auguštín, so vse dobro zorganizirali. Lepau so pripravili dvorano, kak gledalci tak nastopajoči smo sejdli pri bejli stolaj s pijačo in pogačami. Program se je začno z »Macho showom«, ste-

Gorenjesenički ljudski pevci na odri v Sodišincih

roga sta predstavila Boštjan Sinic in Matej Mertük. Potejm so bile na vrsti skupine, tej je bilau deset. Tri skupine so bile iz sausednji rosagov, iz Zagorja na Hrvaškom, s Štajerske v Avstriji pa naša skupina iz Porabja. Program je držo več kak dvej vöre pa pau. Dosta lejpi pesmi smo čüli.

Po večerji je špilo ansambel Ajda. Gnauk samo pravijo, ka morajo prekiniti muziko, ka pride škof sv. Martin pa de krsto nauvo vino. Püşpek, steri je emo lejpo obleko, nej biu nišče drügi kak naš gostitelj Peter Auguštín. Tau je bilau že kauli 11. vöre vnoči, liki nikomi se nej dremalo, trno smo ga mogli poslušati. Če je pa tak lepau spojevjo prošnje: Za lepo vrejmen, prosimo, usliši nas! Od slaboga vina, reši nas, Gospod! Od strogi policajov, reši nas, Gospod! Tak je tau šlau, vmes smo pa vsi spojevali kakšno vinsko pesem. Mošt je ozrejšo v nauvo vino, püşpek in njegvi pomočniki so vsakšomi prinesli, da bi ga koštavali.

Bogati program hvali »Vinske brate«, želejmo njim, da bi meli eške dosti nastopov in lejpi prireditiv, hvala njim za gostoljubje.

Vera Gašpar

KÜHARJEVA SPOMINSKA HIŠA NA GORNJEM SENIKU

(cerkvenozgodovinska in etnološka razstava)

Odprta ob torkih, četrkih in sobotah
od 12. do 16. ure.

Kontaktna oseba: Ibolya Neubauer

Tel.: +36-30-6088-695

Vodstvo v slovenščini!

Vstop brezplačen!

Naslov: H-9985, Gornji Senik, Cerkevna pot 11.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA KLAR d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB